

Pillanatképek néhai és mai Aranyosszéken otthonra lelt örmény és örménymagyar családokról

2. rész

Miron Kajetán is bekerült abba a családba, amelyet mint említettem *Hatcskuj-Tutsek* Nemzetség néven tartunk számon. Íme egy lap a másik fontos forrásmunkából: *Gudenus János József. Örmény eredetű magyar nemesi családok genealógiája*, Budapest, 2000.

Vajdahunyadi Bogdánffy Deodát fiai: 1. Dániel, sz. 1820 Torda. Első neje Hacskuj Mária, második neje Tutsek Mária, sz. Tordán 1825-ben. Esküvőjük ugyancsak Tordán, 1850-ben.

Gyermekei: Első nejétől

1. Bogdánffy Róza, aki férjhez ment Issekutz Pálhoz. Második nejétől
2. B. Teréz, sz. Torda, 1855. Férje Csonka Lajos
3. B. Vilma, sz. Torda, 1857. Férje Issekutz Gergely
4. B. Mária sz. Torda, 1859. Férje Miron Kajetán
5. B. Lajos, sz. Torda, 1861. febr. 20. Vele részletesebben is foglalkozunk.

Tordán élte le életét, mint ügyvéd és műfordító. Itt tartotta esküvőjét Retezár Irénnel, 1890. május 31-én. Felesége is Tordán született 1871. december 27-én, Retezár Gerő és Tutsek Franciska lányaként. Két fiuk volt, mindkettő Tordán született: B. Géza 1893. március 23-án, utász-tüzérfőhadnagy, oki. építészmérnök, aki aztán feleségül vette Tutsek Piroskát, akit mint a M. Kir. Operaház magánénekesnőjét tart számon a színháztörténet. Ő elment tehát Tordáról, akárcsak öccse Jenő, a bankár.

Végül szólok Bogdánffy Dániel 6. gyermekéről Ödönről, aki Tordán született ugyan, 1863. dec. 13-án, de életének 81. évében Budapesten hunyt el, helyettes államtitkári és műegyetemi nyilvános rendkívüli tanári pályafutás után 1944-ben.

A felsoroltak tehát, és még sokan mások, mind *Hátskuj Tutsek József és Gajzágó Florianna* leszármazottai.

Amint a rendelkezéseimre álló dokumentumokból kikövetkeztettem, a családalapítónak is 6 gyermeke volt, a 6. Mária ment férjhez a tordai Bogdánffy Dánielhez, de nem csak ez a szál vezet Tordára. Legnagyobb fiának, Ferencnek az unokája az a Tutsek József aki 1867-ben született, valószínűleg Kolozsváron és létrehozta a Családi Egyesületet, Tutsek Nemzetség Családi Egyesülete név alatt. Ők is hatan voltak testvérek, de éppen neki nem volt gyermeke. Nővére, *Tutsek Anna*, akinek nevét ifjúsági regényei tették ismertté, a Magyar Irodalmi Lexikon szerint 1865. március 12-én született Kolozsváron.

Tutsek József már Budapesten élt, mikor valószínűleg 1922-ben megalapította a Családi Egyesületet, tehát 55 éves korában, nyilván több éves előkészítő munka után, és majdnem tizenöt éven át volt az Egyesület szeniorja. Nem lehetetlen, hogy mint Erdély szülőltjének éppen a Trianon után Erdélyben maradt családtagok megsegítése volt a célja, hiszen egy 1940-ből fennmaradt Családi Értesítőből kitetszik, hogy volt egy tordai góc, körzet, ennek megbízottja *dr. Albert Andor* és egy brassói, ahol ifj. Tutsek Jenő volt a megbízott.

Az 1928-ban Tordán a *Darkó Aladárék* szülőjében megtartott családi összejövetelről fényképeink is vannak. Íme a teljes tordai körzet, majd külön a kisgyermek, akiket a szenior a híres Stepper cukrászdába vendégelt meg. Ez pedig nagy dolog volt, hiszen a Stepper cukrászdába még Kolozsvárról is eljártak fiákerrel azok, akik különlegesen finom süteményekre áhítoztak, és akiknek volt pénze kocsikázni.

A kapcsolat a Magyarországra került és a tordai családtagok között továbbra is szoros volt. Számontartották a gyermekek teljesítményeit, legyen az sport vagy tanulmányi előmenetel, és jutalmazták őket, ezzel is ösztönzést adva a további fejlődéshez.

Íme egy oklevél és egy érem a 6 éves *Albert Annamáriának*.

A Tutsek Nemzetség Családi Egyesülete - Budapest Albert Anna Máriának!

Torda

Nemzetségünk 1933. év május hó 6-án tartott családi gyűlésén 1932. évben nyilvános sport versenyen korcsolyázásból nyert első díjad elismerése gyanánt, az egyesületi Sport Érmét adományozta neked.

A magam részéről is elismerésemet fejezem ki.

Budapest 1933. év május hó 6. Szenior aláírás Tutsek József s. k.

A kiemelkedő eredmények jutalmazása később is gyakorlat volt, amikor az alapító halála után, 1936-tól kezdődően unokaöccsét, húgának Tutsek Irmának a fiát, *Zakariás Jánost* választották szeniorrá. Íme egy levél 1939-ből.

Tekintetes Albert Sándor főgimnáziumi III. o. tanulónak
Turda

Kedves Sándor Öcsém! A családi gyűlés határozata értelmében középiskolai tanulmányaid jó eredménytel történt végzése miatt Neked 5.-pengő jutalom jár, amit az ideai családi gyűlés Részedre megszavazott. Amidőn a Családi Egyesület nevében a gócponti szenior ezt az összeget átadja, a magam részéről is örömmel adok kifejezést, hogy kitartással, szorgalommal és fáradhatatlan buzgalommal mintegy példaképe lehettél az ifjúságnak, s kérlek, hogy azt a sok szépet és hasznosat, amit az iskolában és szeretett családdod körében tanulsz és tapasztalsz, soha se saját önző céljaid, hanem mindig csak embertársaid és főleg Családod javára próbáld értékesíteni. Isten éltesen sokáig!

Budapest, 1939. évi július hó 20-án

Szeretettel ölel

Zakariás János s. k.

Szenior.

A lap alján pedig: Minden jutalomból 10%-ot levonunk a Jóska Bácsi alapra.

A tordai Albert Sándort 1940-ben is kitüntette az Egyesület, éspedig sportéremmel, a teniszversenyen elért szép eredményéért.

Folytatjuk

* * *

Erzsébetváros 2005.

2005. augusztus 15-én zsúfolásig megtelt a Szent Erzsébet tiszteletére felszentelt örmény nagytemplom. Nagy papi segédlettel, latin szertartás szerint celebrálta az ünnepi szentmisét *dr. Jakubinyi György* örmény apostoli kormányzó. *Szakács Endre* szamosújvári plébános vezetésével megérkezett a híres örmény katolikus kórus, akiknek csodálatos saragánjai betöltötték a kitűnő akusztikájú templomban a zarándokok szívét. A templom őrző angyala, *Vicelár Mariska* ismét remekelt. Ragyogott a templom a tisztaságtól, pompás új futószőnyeg, új ruha került Szűz Máriára, új oltárterítők az Úr asztalára, befejeződött az oldalkápolna tatarozása, és még sorolhatnám a szorgos munka dicséretét. És a több, mint 100 főre terített szeretetvendégség. Az erdélyi örmény közösségek mind képviseltették magukat, de Budapest, Székesfehérvár, Bukarest is szép számú küldöttséggel vett részt a búcsún. A nagyszámú zarándok méltóságteljesen, énekelve vett részt a Fő tér körüli körmeneten, majd mindenki egy-egy szál szentelt virággal távozott a templomból. Jó volt együtt lenni és beszélgetni rég látott barátainkkal, ismerőseinkkel. Köszönet érte.

*Dr. Issekutz Sarolta, az Erdélyi Örmény Gyökerek
Kulturális Egyesület és a Fővárosi Örmény Önkormányzat
küldöttségének vezetője*

* * *

*Nekem már csak az a dolgom, hogy hidat építsek a múlt és a jövő között.
És hogy ennek a hídnak a pilléreibe beépítsek mindent, amit a
múltból a jövőbe átvenni érdemes.*

Wass Albert

* * *

Örmény szentek

Szeptember 30.: Világosító Szent Gergely / Grigor Luszavorics (260k-328k) püspök, hitvalló, „az örmények apostola”, „az első örmény katolikosz”

Legendás elemeket is tartalmazó életírása szerint *Anak* párthus herceg fia. Apját Perzsia *Szászánida* királya azért küldte Örményországba, hogy ölje meg *Arsakida Kosrowot*, Örményország uralkodóját. Anakot a merénylet után elfogták, a haldokló uralkodó parancsára egész családját kiirtották. A vérengzésből a kisfiút dajkája mentette meg, s magával vitte a kappadókiai Caesareába. Eddig a história.